

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

Сучасні тенденції у сфері туризму демонструють зростання інтересу до екологічно відповідальних подорожей, що сприяє розвитку екологічного туризму. Цей напрямок відповідає глобальним викликам сталого розвитку, сприяє збереженню природних ресурсів і культурної спадщини, а також забезпечує економічну підтримку місцевих громад. У 2024 році світовий ринок екотуризму отримав дохід у розмірі 267,5 мільйонів доларів США, а до 2030 року очікується, що він досягне 665 202,9 мільйонів доларів США. Тобто, за прогнозами до 2030 року ринок зросте на 16% у середньорічному темпі зростання (2024–2030 рр.). Європа була найбільшим прибутковим ринком екотуризму у 2024 році. Згідно з прогнозами, у 2030 році США стануть лідером світового ринку екотуризму за доходами. Великобританія є найбільш швидкозростаючим регіональним ринком екотуризму і, за прогнозами, досягне 26 899,6 мільйонів доларів США до 2030 року [1].

Розвиток екологічного туризму значною мірою зумовлений кількома ключовими факторами: зростаюча екологічна свідомість туристів, посилення нормативного регулювання у сфері охорони навколишнього середовища, впровадження «зелених» технологій та цифрових платформ, що полегшують організацію сталих подорожей. Збільшення кількості мандрівників, які прагнуть мінімізувати свій вплив на довкілля, стимулює розвиток нових форматів подорожей: еко-курортів, природних парків, екостежок та агротуризму. Наприклад, популярність набувають готелі та туристичні комплекси, які впроваджують екологічні стандарти, мінімізують використання ресурсів та працюють за принципами сталого управління [2]. Яскравим прикладом є міжнародна платформа «Ecobnb», яка дозволяє туристам обирати житло з мінімальним впливом на природу, сприяючи популяризації екологічно відповідального відпочинку.

Важливу роль у регулюванні екотуризму відіграють міжнародні ініціативи, зокрема програми екологічної сертифікації. Однією з найвідоміших є «Green Key» – система, що визначає високі екологічні стандарти для готелів, ресторанів та туристичних об'єктів, підтверджуючи їхню відповідність вимогам сталого розвитку. На рівні Європейського Союзу діє «Європейська хартія сталого туризму», яка визначає принципи відповідального ведення туристичної діяльності в природоохоронних територіях, зокрема в національних парках та заповідниках [3].

Технологічний розвиток також сприяє поширенню екологічного туризму. Великі цифрові корпорації, такі як Google, активно інтегрують можливості пошуку екологічно сертифікованих готелів, що спрощує вибір туристів на користь «зелених» варіантів. Інтерактивні мобільні додатки допомагають планувати подорожі, використовуючи інтегровані карти екостежок, національних парків та природоохоронних зон, що зменшує навантаження на довкілля та підвищує рівень обізнаності мандрівників [3].

Попит на екологічно відповідальні подорожі сприяє появі нових форматів туризму. Так, у Європі та США активно розвивається концепція агротуризму, що дозволяє туристам не лише відпочити в природному середовищі, а й ознайомитися з традиційними методами ведення сільського господарства, підтримуючи місцеві громади. У Швейцарії, наприклад, діє унікальний еко-готель «Whitepod Eco-Luxury Hotel», де гості проживають у геодезичних куполах, що мінімізують споживання енергії.

Розвиток екологічного туризму створює нові економічні можливості для місцевих громад, стимулюючи впровадження інноваційних підходів у сфері сталого розвитку. Однак цей напрямок стикається з певними викликами, серед яких збереження унікальних природних ландшафтів, контроль антропогенного впливу та необхідність адаптації туристичних об'єктів до екологічних стандартів. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу, що включає наукові дослідження, активну взаємодію між державним і приватним секторами, а також впровадження сучасних технологій для аналізу туристичних потоків і прогнозування їхнього впливу на довкілля.

Таким чином, перспективи розвитку екологічного туризму є значними. Він стає не лише частиною туристичної індустрії, а й важливим інструментом збереження природи, розвитку місцевих громад і впровадження інноваційних бізнес-моделей, що відповідають принципам сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Europe Ecotourism Market Size & Outlook, 2030 [Electronic resource] // Market Research Reports & Consulting. – Mode of access: <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/ecotourism-market/europe> (date of access: 2025.03.27). – Title from screen.
2. Регіональна політика сталого розвитку туризму : Навчальний посібник. / Т. В. Шелемєтьєва, Д. Ю. Мамотенко. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. – 275 с.
3. Data-Centric Business and Applications [Electronic resource] / ed. by A. Semenov, I. Yepifanova, J. Kajanová. – Cham : Springer Nature Switzerland, 2025. – Mode of access: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-81557-7> (date of access: 2025.03.27). – Title from screen.